

Listerióza

MUDr. Miroslava Zavřelová
ÚOPZ LF MU

Původce nákazy

Listeria monocytogenes

- ⌘ grampozitivní tyčinka
- ⌘ aerobní
- ⌘ kultivačně nenáročná
- ⌘ rezistentní k zevnímu prostředí
- ⌘ 16 sérovarů
- ⌘ výskyt ubikvitární

Charakteristika nákazy

- ⌘ Většina nákaz asymptomatických
- ⌘ V graviditě 20 x vyšší riziko nákazy

- ⌘ riziko transplacentární nákazy

Transplacentární nákaza

⌘ abortus

⌘ předčasný porod

⌘ porod mrtvého plodu

⌘ novorozenec s adnatní listeriózou

☐ seapse

☐ meningoencephalitis

Diagnostika

- ⌘ mikroskopický průkaz - nátěr z likvoru, mekonium, vzorku tkáně
- ⌘ kultivace - hemokultivace, pupečník. krev, likvor, hnis, placenta, plodová voda, mekonium, stolice
- ⌘ přímý průkaz - imunofluorescence, EIA

Proč se nakazí gravidní žena?

Koho dalšího listerióza ohrožuje?

Vnímavé osoby

- ⌘ s primárním či sekundárním imunodeficitem
- ⌘ s těžkým chron. onemocněním (diabetes)
- ⌘ staří lidé

Patogeneze

- ⌘ pomnožení listerií v epiteliálních buňkách tenkého střeva
- ⌘ imunita - makrofágy, monocyty
- ⌘ poměr monocyt/parazit nepříznivý
rozpad infik. bb., listerie do krev. řečiště
 generalizovaná infekce

Epidemiologie listeriózy

- ⌘ popsána jako nákaza zvířat v r. 1926
- ⌘ výskyt zejména u skotu a ovcí
- ⌘ považována za zoonózu do 1988
  - ☑ přenos na člověka kontaktem s infik. zvířaty
  - ☑ konzumací primárně kontaminovaných potravin (nepasterizované mléko)

V r. 1988 přijat oficiální názor, že

listeriόza

je alimentární nákaza

a cestou přenosu jsou ...

**sekundárně
kontaminované potraviny**

Rizikové potraviny

- ⌘ měkké zrající sýry
- ⌘ lahůdkářské výrobky, saláty, aspiky
- ⌘ měkké salámy
- ⌘ tlačanky, paštiky
- ⌘ ohříváné pokrmy (těstoviny, rýže)

... ovšem sekundárně kontaminované

Preventivní opatření

- ⌘ zodpovědnost výrobců, prodejců, služeb hromadného stravování
- ⌘ kontrolní činnost veterinární a hygienické služby
- ⌘ důsledná hygiena při manipulaci s potravinami - osobní i provozní - zabránit křížení potravin a náčiní
- ⌘ respektovat expirační doby potravin

**Žádná zvláštní prevence listeriózy
neexistuje.**

Její incidence je nízká.

**Ohroženy jsou děti v období
prenatálního vývoje a
imunokompromitované osoby.**